

Chữ **nhẫn** của người nay

HOANG TA THICH

Báo Tuổi trẻ cách đây không lâu có đăng câu chuyện về một người Mỹ có một cô con nuôi gốc Việt và ông tôi hiện còn bé, nhưng cô ấy và tôi nói tiếng Việt như một người Việt Nam thuần túy.

Đầu tôi muốn nói đây không phải là một người con nuôi gốc Việt, mà là ông cha nuôi người Mỹ. Ông ta là thi sĩ và là giáo sư đại học, tên Bruce Weigl.

Thời lúc đem cô con nuôi bé tí tuổi, ông đã khuyến khích cô bé học tiếng Việt và một quan niệm rất rõ ràng: con người phải có nguồn cội. Nếu con nuôi ông sau này trở thành một người Mỹ và không biết đến nguồn gốc văn hóa của quê hương mình thì tình cảm của cô chúng tôi nào là chân thật được.

Bây giờ cô đã xong đại học. Cô kể tôi: tôi và bố nuôi tôi bé đến lúc trở nên thành, nhưng cô chỉ mới biết ông học vài năm nay. Tôi là một hôm, bố nuôi cô đến đón cô về nhà. Trước mùa đông tuyết giá có một người da đen xin quá giang, và ông đã lái xe hơn một tiếng đồng hồ đưa người da đen đến nơi anh ta nhà. Lúc xuống xe thay vì một lời cảm ơn thì người này lại lên tiếng chửi đổng. Cô tức bực mình với bố, nhưng ông lại an ủi cô: "Làm bất cứ điều gì cho người khác, không nên chờ đợi một lời cảm ơn, thì vì chính mình giúp đỡ mới có ý nghĩa. Con không nên quan tâm tới thái độ của người đó thì trong lòng sẽ được thoải mái hơn".

Thái độ của bố nuôi có thể nói đã khai thác cô gái, và kể từ đó, cô có quan niệm sâu xa hơn về tình yêu đối với một người chung quanh.

Ông bà nuôi thi sĩ của cô đúng là một vị Bồ Tát. Tâm lòng vị tha của ông thật hiếm có và suy nghĩ của cô thật bổn thân mình của bao người đời đời như thế.

Trong kinh Phật có kể chuyện vị Ngài Xá-Lợi-Phất, là một trong mười đại đệ tử của Đức Phật. Trong một kiếp tu, Ngài hành đạo bố thí. Ngày nọ gặp một người mù xin ngài một con mắt. Ngài bỏ rưng con mắt cho người có ích lợi gì, nếu ông mù xin bố thí cái gì khác tôi sẽ cho ông. Người ấy xin không đành chịu mù con mắt. Cuối cùng Ngài Xá-Lợi-Phất móc con mắt cho người mù. Không ngờ không cảm ơn, người đó còn chửi con mắt hôi hám và lấy chân chà đạp lên rồi bỏ đi. Ngài Xá-Lợi-Phất suy nghĩ và cho rằng có những người tâm tính quá xấu, không thể thí pháp, khai ngộ cho họ được và ngài đã thay đổi lợi ích tu. Đã có suy nghĩ về người được bố thí, nghĩa là có căn nhắc đến việc bố thí của mình. Đến như ngài Xá-Lợi-Phất, trong một kiếp cũng thế, huống chi người đời thường.

Phận đông lúc giúp đỡ một người khác, ai ai cũng cho đời một thái độ bi quan của người đó, ít nhất là một lời cảm ơn đến người nhận, dù chính mình biết, đôi khi, chỉ là một lời nói lịch sự để u mê. Có những sự giúp đỡ to lớn, quan trọng hơn, đem đến lợi ích cho người được giúp đỡ, thì nếu không biết thể hiện sự cảm ơn, kẻ nhận được sự giúp đỡ đó sẽ được xem như là một người vô ơn. Thế ra, có những sự giúp đỡ, xem ra thì chắc đáng gì gọi là to lớn, thế ra đã giúp cho người khác rồi thì nhưng mà họ không hay.

Trong câu chuyện kể trên, người da đen này không một lời cảm ơn thì chắc, lại còn buông tiếng chửi đến người mà ông bà nuôi này chắc quan tâm thì quả thật là hy hữu.

Thế ra, cũng có người nhận được sự giúp đỡ của người khác, Nhưng vì người một lời cảm ơn mà họ cho là khách sáo. Người nhận nữa là một người vị tha lòng từ ái, vì họ từ từ và tôn trọng người làm ơn. Tuy nhiên, việc thể hiện và nhận là một thực tế không có.

Trong cái thế giới mà con người bon chen nhau từng chút lợi danh, tranh nhau từng chút vị thế, kèn cựa nhau từng lời nói, có người không quan tâm về một thái độ bi quan như ông bà nuôi trong câu chuyện kể trên thì quả thật là một điều nên học hỏi. Nghe thì thật dễ nghe, nghĩ mình có thể làm được, nhưng thực tế không phải như thế. Có một lần tôi đang lái xe trên đường phố cùng con gái. Bỗng một chiếc xe từ trong làn đường đâm ra một cách bất ngờ làm tôi hoảng sợ phải lách ra để tránh. May là đường vắng người phía bên ngoài không có xe, nên không gặp phải chuyện gì. Sau cơn hoảng sợ là một sự tức giận, và tôi cứ vọt lên để có thể biết là một

Số tôi cứ giận nào đó với người lái xe kia. Đến khi song song với cái xe nọ, thì mới hay người lái xe kia là một người đàn bà chèo một đứa bé. Có lẽ biết tôi giận dữ, nên bà ta nhìn tôi với ý xin lỗi. Tôi cũng bắt giác mỉm cười và bao nhiêu cơn giận tiêu tan. Tôi nghĩ ngay đến một trò ngớ ngẩn, người lái xe không phải là người đàn bà chèo con, mà là một người da đen hung bạo, thế thì tôi phải làm gì. Tôi nhìn qua con gái ngồi bên cạnh và phát ngớ ngẩn vì sự nóng giận thì ư ỷ thế của mình. Nếu có thể kìm giữ được cơn xúc nóng giận của mình thì hay biết bao. Cũng thế, nếu có thể không quan tâm đến một chiếc vô lăng của một người khác thì mình cũng sẽ thoải mái biết bao.

Tôi nhớ đến một câu chuyện với một người lái xe bên Mỹ trên xa lộ. Một chiếc xe đằng sau bóp còi qua một và ép anh ta vào lề. Số tôi cứ giận làm anh ta không kìm chế được, anh tăng tốc vượt lên trước và thở ngạo, đến người đi đằng sau chỉ chiếc xe kia. Nhưng anh ta chỉ vờ ra khỏi xe thì chiếc xe kia đã húc vào anh ta trước sự ngỡ ngàng của anh đang ngồi trong xe.

Một chị Nhàn đến giận nhưng không thể nào làm được.

Tôi quyết tâm mua ông bố nuôi người Mỹ kia vô cùng. Người ta vô cùng chính mình, cũng có thể nhìn nhận xem có nguyên nhân nào không. Đàng này làm nên, giúp đỡ người ta, mà lại còn bắt chửi, nhìn được thì quạ lá B. Tắt, là thần thánh.

Trên Công Sơn cũng từng nói với chị nhàn "Ban đêm tôi nhìn trời đất để học về lòng bao dung, nhìn đường đi của kiến, để biết về sự nhàn nhàn.. "và lòng nhàn nhàn đã giúp anh thoát ra được rất nhiều nỗi u phiền.

Riêng tôi, tôi đã học cái đức tính này bằng một cách đến giận. Có một người xúc phạm mình, đi ư hay nhút nhát làm là "hoãn" rồi phẫn nộ càng lâu càng tức. Trong thời gian này có thể chiêm nghiệm vì sao người ta xúc phạm mình. Càng lâu thì cơn giận của mình nguôi dần và có thể tan biến đi lúc nào không hay.

Có một câu đức dạy ở đâu đó thật thú vị :

"Nhàn nhút thối, phong bình lặng tĩnh; Thoái nhút bỏ, hời khoát thiên không"

Đề nghị: Nhấn mạnh, giáo dục, rèn luyện. Luôn nỗ lực, phấn đấu, vươn lên.

HOÀNG TÁ THÍCH *Tổng Giám đốc Văn Hóa Phát Giáo*